

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3274/2023
16.10.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића, др Илије Зиндовића, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Николић, адвокат из ..., против туженог ЈКП ГСП „Београд“ из Београда, чији је пуномоћник Драган М. Јовановић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4098/22 од 23.02.2023. године, у седници већа одржаној 16.10.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4098/22 од 23.02.2023. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4098/22 од 23.02.2023. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 172/22 од 17.05.2022. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу, за месеце фебруар, август и новембар 2019. године, на име разлике у висини предвиђене и исплаћене накнаде за трошкове исхране на раду која се исплаћује у готовом новцу, исплати износе ближе наведене овим ставом изреке са законском затезном каматом почев од означених датума до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу, за месеце фебруар, август и новембар 2019. године, на име разлике у висини предвиђене и исплаћене накнаде за трошкове исхране на раду која се исплаћује у боновима, исплати износе ближе наведене овим ставом изреке са законском затезном каматом почев од означених датума до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 23.300,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4098/22 од 23.02.2023. године, ставом првим изреке, потврђена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 172/22 од 17.05.2022. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио посебну ревизију у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Према одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – др. закон) – у даљем тексту: ЗПП, прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Ставом 2. истог члана, прописано је да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана, одлучује Врховни суд у већу од пет судија.

Врховни суд је на основу овлашћења из члана 404. ЗПП закључио да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији туженог као изузетно дозвољеној.

Према разлозима побијане другостепене пресуде, тужиоцу је досуђена разлика између висине накнаде трошкова за исхрану у току рада предвиђене колективним уговорима и накнаде која му је по том основу исплаћена након умањења за порезе и доприносе који се плаћају из зараде. Другостепени суд је оценио да су исплатом накнаде трошкова за исхрану у току рада у мањем износу запосленом дата мања права од права утврђених колективним уговорима. Врховни суд налази да у конкретном случају нису испуњени услови за одлучивање о ревизији туженог као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. став 1. ЗПП, јер не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса и у интересу равноправности грађана, за уједначавањем судске праксе, односно новим тумачењем права, имајући у виду врсту спора, садржину тражене судске заштите, као и начин пресуђења и разлоге за усвајање тужбеног захтева, с обзиром да су одлуке судова о основаности тужбеног захтева засноване на примени одговарајућих одредби материјалног права.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 5) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ... 95/18), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за исхрану у току рада ако послодавац ово право није обезбедио на други начин.

У спорном периоду, у фебруару, августу и новембру 2019. године, примењиван је Колективни уговор Јавног комуналног предузећа Градско саобраћајно предузеће „Београд“ („Службени лист града Београда“, број 96/18). Одредбом члана 64. став 1. наведеног уговора је било прописано да запослени има право на месечну накнаду за трошкове исхране у току рада у висини од 500,00 динара по радном дану, с тим да ће се 300,00 динара исплатити у новцу, а 200,00 динара у боновима за исхрану. Накнада трошкова исхране у току рада у истој висини била је утврђена и одредбом члана 23. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној и стамбеној делатности града Београда („Службени лист града Београда“, број 78/18).

Полазећи од тога да је у спорном периоду Колективним уговором код туженог послодавца и Посебним колективним уговором била јасно и недвосмислено уговорена висина накнаде трошкова исхране у току рада која ће се исплатити запосленима,

Врховни суд налази да је тужилац имао право на исплату накнаде ових трошкова у тако уговореном износу без умањења за порезе и доприносе по принципу обрачуна бруто зараде установљеном у члану 105. Закона о раду. У ситуацији када се у Колективном уговору наведе конкретан новчани износ који се на име накнаде трошкова има исплатити запосленом, не може се на штету запосленог претпоставити да је реч о уговореном бруто износу, јер је то противно одредби члана 118. став 1. Закона о раду која прописује право запосленог на накнаду трошкова, па и трошкова исхране у току рада, у складу са општим актом и уговором о раду. Општим актима и уговором о раду у конкретном случају није предвиђено да је висина накнаде трошкова за исхрану у току рада уговорена у бруто износу.

У овој парници је било спорно то да ли је колективним уговорима који су важили у утуженом периоду висина накнаде трошкова за исхрану у току рада била предвиђена у бруто или нето износу. Тужени током поступка пред нижестепеним судовима и у ревизији није истицао да је колективним уговором туженог било предвиђено право запослених на месечну накнаду за трошкове исхране у току рада у вишем износу од износа предвиђеног у претходном периоду, што би, имајући у виду праксу Врховног суда, могло бити од значаја за примену одредаба Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14). У ревизији се наводи да би исплата накнаде трошкова исхране у току рада у нето износу предвиђеном колективним уговором туженог довела до повећања зараде тужиоца, те да би се на тај начин „ризиковала“ ништавост одредбе члана 64. став 1. Колективног уговора код туженог из 2018. године. Овај ревизијски навод је без утицаја на одлучивање о дозвољености посебне ревизије, имајући у виду да су, сагласно одредби члана 4. наведеног закона, ништаве одредбе општег или појединачног акта (осим појединачног акта којим се плата повећава по основу напредовања) којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и другог сталног примања код субјекта из члана 2. овог закона. У конкретном случају спорна је примена, а не измена општег акта (колективног уговора).

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије у смислу одредбе члана 410. став 2. тачка 5) ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија туженог није дозвољена.

Према члану 441. ЗПП, ревизија је увек дозвољена у споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. Уколико се тужбени захтев односи на потраживање у новцу у овој врсти спора, дозвољеност ревизије се има ценити према члану 403. став 3. ЗПП, према коме ревизија није дозвољена ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој парници поднета је 27.01.2022. године, а побијани део правоснажне пресуде очигледно не прелази динарску противвредност износа од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, па ревизија туженог није дозвољена, у смислу члана 403. став 3. ЗПП.

Са изнетих разлога на основу одредбе члана 413. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић